

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Parikkalan liikenneturvallisuuussuunnitelma

Suunnitelman sisältö

Liikenneturvallisuuksuunnitelma on kunnan liikenneturvallisuu-
suustyötä ohjaava työkalu, jossa on kuvattu liikenneturvalli-
suuden keskeiset ongelmat, liikenneturvallisuu-
suustyön tavoitteet sekä toimenpiteet tuleville vuosille.

Parikkalan liikenneturvallisuuksuunnitelma laadittiin osa-
na Imatran seudun kuntien (Imatra, Parikkala, Rautjärvi ja
Ruokolahti) liikenneturvallisuuksuunnitelmaa yhteistyössä
kuntien, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen, Liikenneturvan,
Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen ja Etelä-Karjalan pelastus-
laitoksen kanssa.

Liikenneturvallisuuksuunnitelman tavoitteena oli löytää ne
painotukset ja keinot, joilla seudun liikenneonnettomuuksien
määrä saadaan tavoitteiden mukaiseen laskuun. Liikenne-
kuolemien ja loukkaantumisten määrän vähentämisen ohella
tärkeää on parantaa myös koettua liikenneturvallisuu-
tta, joka vaikuttaa keskeisesti ihmisten elämänlaatuun. Työn alussa
seudun kuntien liikenneturvallisuuksuustyöryhmät määrittivät tär-
keimmiksi painopisteiksi koululaiset, ikäihmiset sekä päättäji-
en sitouttamisen liikenneturvallisuuksuustyöhön.

Liikenneturvallisuu-
den sekä liikenneturvallisuuksuustyön nykytilaa
kartoitettiin asukkaille, koululaisille, rehtoreille, hallintokunnil-
le ja päättäjille suunnatuilla kyselyillä sekä onnettomuustar-
kasteluilla. Kartoituksissa esiin nousseisiin ongelmiin suun-

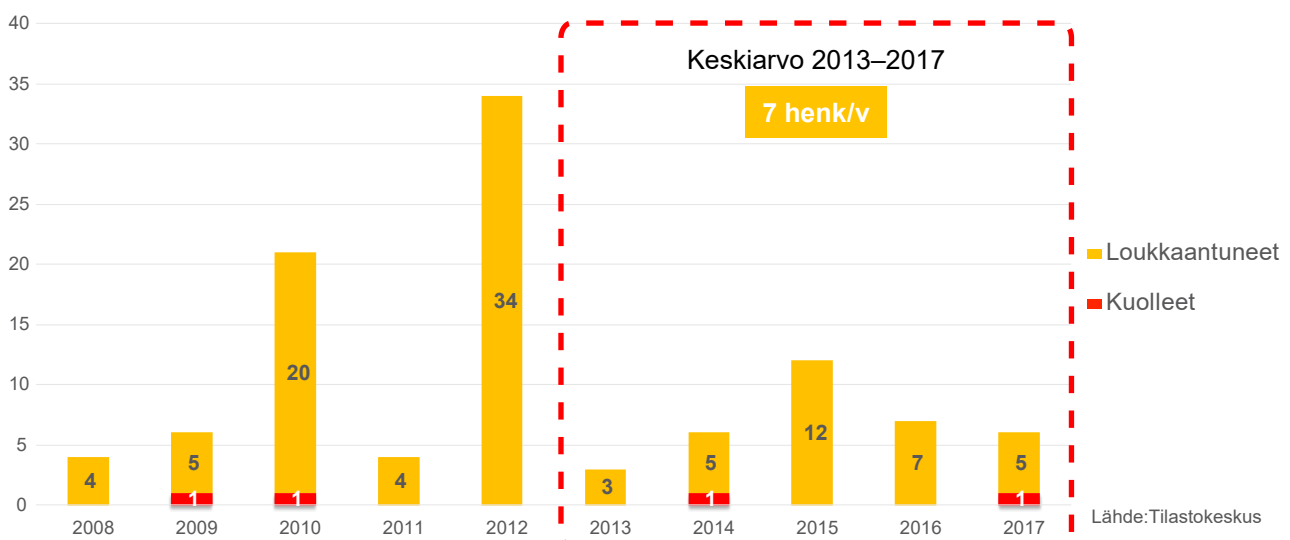
niteltiin toimenpiteitä ja ratkaisuja niin liikenneympäristön
parantamisen kuin liikennekasvatuksen ja viestinnän keinoin.
Koottu aineisto löytyy sekä kunnan että ELY-keskuksen inter-
net-sivuilta.

Liikenneturvallisuuksutilanne

Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuuksutilaston mukaan
Imatran seudulla tapahtui vuosina 2013–2017 keskimäärin
107 tieliikenneonnettomuutta vuosittain. Onnettomuuksis-
ta 38 johti henkilövahinkoon ja niissä menehtyi keskimäärin
kolme ja loukkaantui 48 henkilöä vuosittain. Vastaavalla tar-
kastelujaksolla Parikkalan alueella tapahtui keskimäärin 18
tieliikenneonnettomuutta vuosittain, missä loukkaantui keski-
määrin 7 henkilöä.

Nuorten, 15–24-vuotiaiden osuus henkilövahingoista on
26 %, vaikka kyseessä oleva ikäryhmä muodostaa vain 6 %
seudun väestöstä. Toinen liikenteen riskiryhmä seudulla on yli
65-vuotiaat, joille tapahtuu koko maan keskiarvoa selkeästi
enemmän henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia.

Liikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet Parikkalassa vuosina 2008–2017

Imatran seudun asukkaille suunnatussa liikenneturvallisuuskyselyssä vastaajat nostivat esiin ylinopeuden tyypillisimpänä liikenneonnettomuutena seudulla. Myös mopoilijoiden hurjastelu ja autoilijoiden käyttäytyminen suojatien läheisyydessä saivat moitteita. Yleisimmiksi syiksi rikkomuksiin nähtiin välinpitämättömyys ja ajattelemattomuus. Vastaajat olivat huolissaan etenkin lasten liikenneturvallisuudesta.

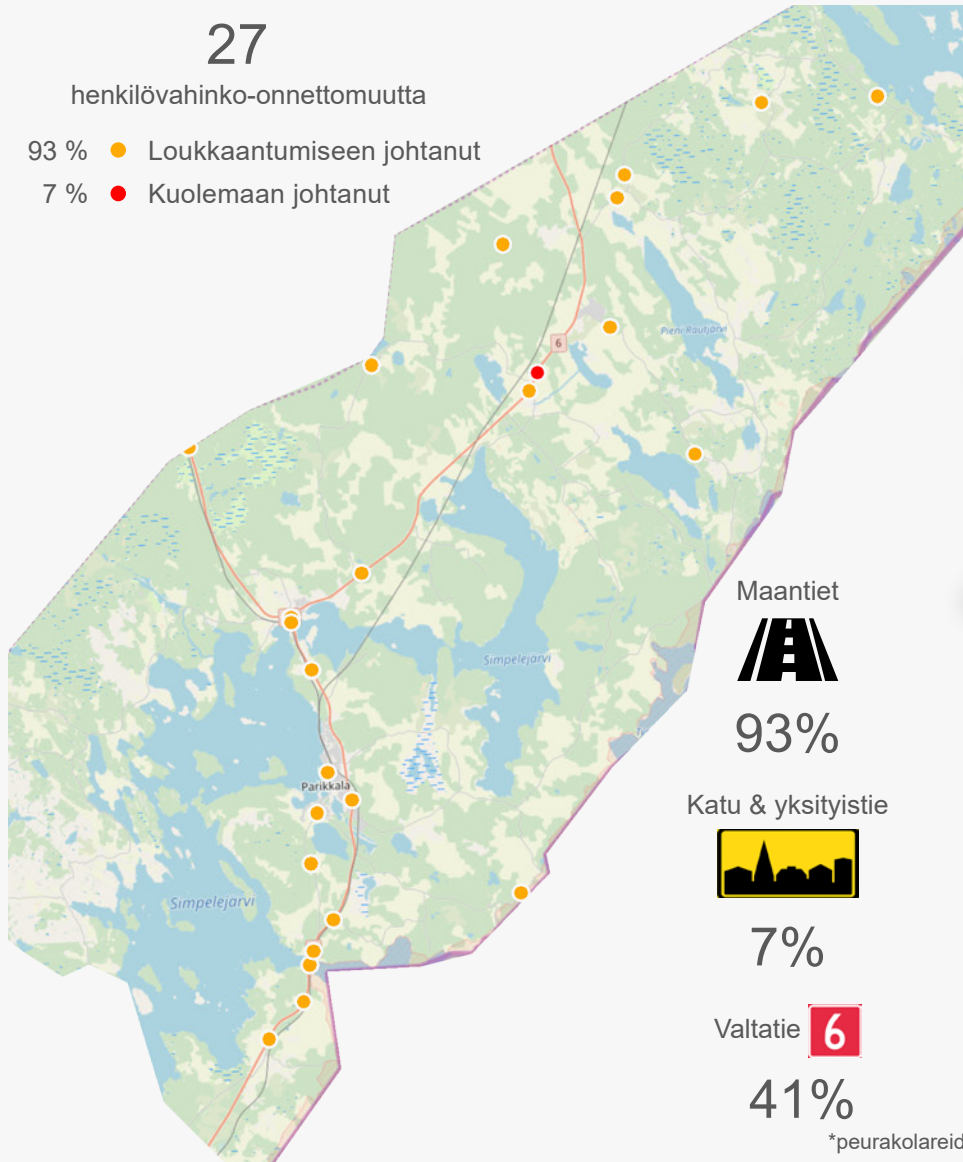
Koululaisille ja toisen asteen oppilaille suunnattuun kyselyyn vastanneet toivoivat, että autoilijat ajaisivat hiljempaa ja antaisivat tietä suojatiellä. Myös turvallisuushakuisesta liikennekäyttäytymisestä kehuminen ja liikenneturvallisuudesta keskusteleminen kannustaisivat liikkumaan turvallisemmin. Lähes neljännes nuorista toivoi lisää liikennekasvatusta kouluihin.

Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet 2013–2017

27

henkilövahinko-onnettomuutta

- 93 % ● Loukkaantumiseen johtanut
7 % ● Kuolemaan johtanut

Maantiet

93%

Katu & yksityistie

7%

Valtatie 6

41%

Yksittäisonnettomuudet ja muut onnettomuudet

41%

Liittymäalueiden onnettomuudet

30%

Kohtaamis- ja ohitusonnettomuudet

15%

Eläinonnettomuudet*

7%

Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuudet

7%

Lähde: Onnettomuusrekisteri

*peurakolareiden tilastointi muuttunut syksyllä 2015

Onnettomuuskustannukset

Liikenneonnettomuuksista aiheutuvat kustannukset vuosittain (keskiarvo 2013–2017)

1,7 M€

Joista Parikkalan kunnalle kohdistuvien kustannusten osuus on

0,3 M€

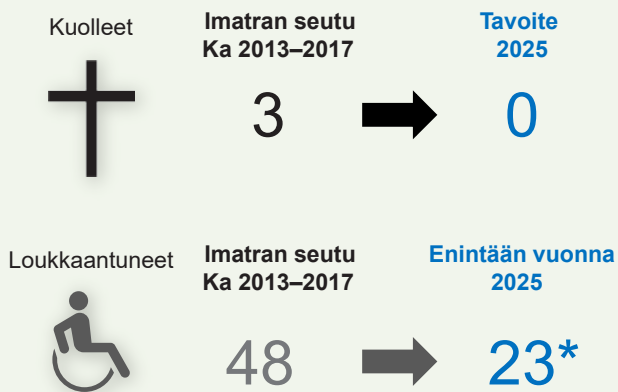
Lähde: Tielikenteen onnettomuuskustannusten tarkistaminen, Trafi 2016 ja Valmixa 2006

Tavoitteet ja painopisteet

Ilmatran seudulle asetetun liikenneturvallisuusvision lähtökoh-
tana on valtakunnallinen visio, joka on kirjattu myös vuonna
2013 laadittuun Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikennetur-
vallisuussuunnitelmaan. Vision tueksi on asetettu määrällisiä
tavoitteita, jotka on johdettu valtakunnallisten liikenneturvalli-
suustavoitteiden pohjalta.

Imatran seudun visio ja tavoitteet

- Ehjänä perille – se on siusta ja miusta kii
- Kukaan ei kuole tai loukkaannu vakavasti liikenteessä
- Tavoite vähentää loukkaantuneiden määrää valtakunnallisen trendin mukaisesti kolmanneksella vuoteen 2025 mennessä

* Loukkaantuneiden tavoiteluku on määritetty vuosien 2016–2018 onnettomuuksien keskiarvon perusteella.

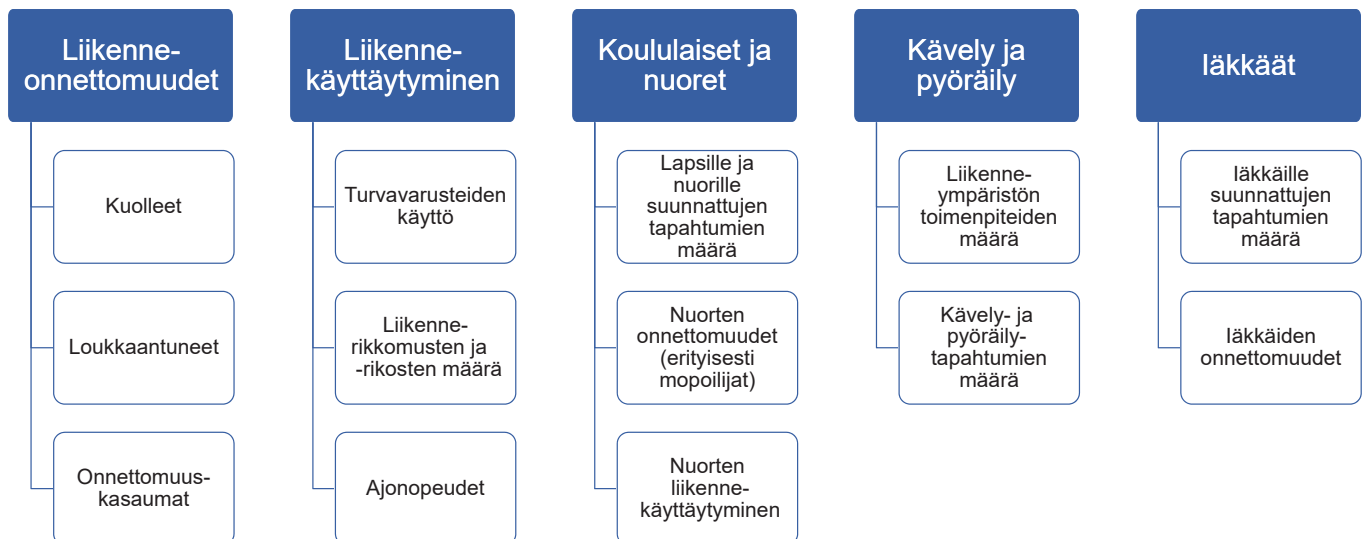

Vision ja määrällisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä toi-
mintaa ohjaamaan Imatran seudulle sovittiin painopistealueet
sekä seurantamittarit.

Painopisteet:

1. Koululaisten ja nuorten liikenneturvallisuus parantuu
2. Kävelyn ja pyöräilyn turvallisuus parantuu ja suosio kasvaa
3. Päättäjien liikenneturvallisuustietous lisääntyy ja päättä-
jät ovat vahvemmin mukana liikenneturvallisuustyössä
4. Ikääntyneiden turvallinen liikkuminen lisääntyy.

Liikenneturvallisuustilanteen ja liikenneturvallisuustyön seurantamittarit

Lähde:

Tilastokeskus

Liikenneturva, Poliisi

Liikenneturvallisuustyöryhmä,
Tilastokeskus, Poliisi

Liikenneturvallisuustyöryhmä

Liikenneturvallisuustyöryhmä,
Tilastokeskus

Liikenneturvallisuustyön organisointi

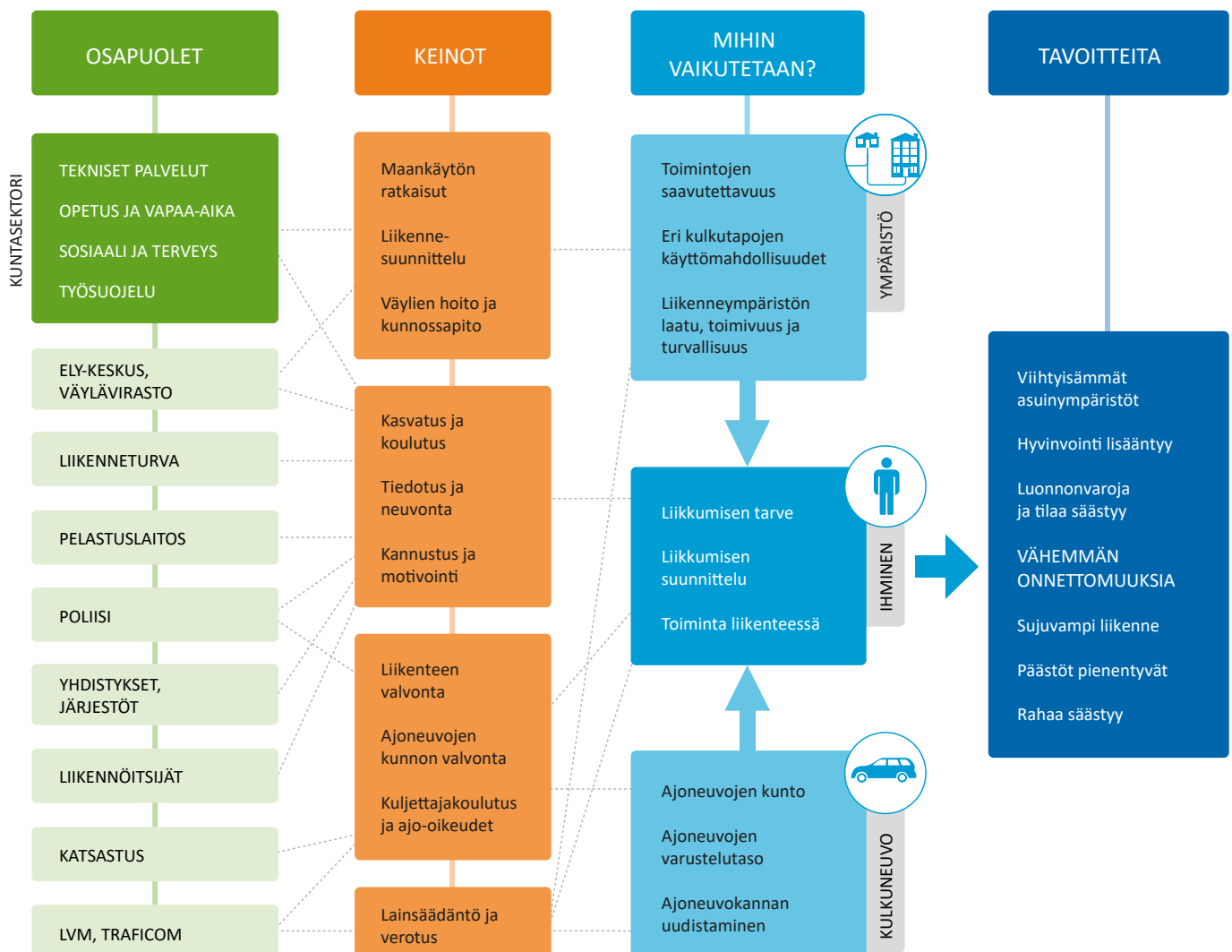
Liikenneturvallisuutta voidaan edistää kolmella tavalla: vaikuttamalla liikkujiin, liikenneympäristöön sekä liikkumisvälineisiin. Liikenneturvallisuuden parantaminen edellyttää laajaa keinovalikoimaa ja siten monien eri tahojen yhteistyötä. Samanlaisesti tarvitaan asenteisiin, tietoihin ja taitoihin, maankäyttöön, liikenneympäristöön ja liikkumisvälineisiin kohdistuvia toimia sekä liikenteen valvontaa. Liikenneturvallisuuden parantuminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä työtä.

Parikkalassa liikenneturvallisuustyön koordinoinnista ja seurannasta vastaa poikkihallinnollinen liikenneturvallisuustyöryhmä (työryhmän kokoonpano seuraavalla sivulla). Ryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa. Tavoitteena on, että liikenneturvallisuustyöryhmässä käsitellään niin liikenneympäristöön, liikennekasvatukseen ja viestintään kuin valvontaan liittyviä asioita ja toimenpiteitä. Tämän mahdollistaa eri tahojen kattava edustus työryhmässä.

Liikenneturvallisuustyöryhmässä tulee olla kaikki hallinnonalat edustettuina. Kunta on avainasemassa eri ikä- ja liikkujaryhmät tavoittavassa liikenneturvallisuustyössä, joten jokaisen hallinnonalan tulee sitoutua ja tietää vastuunsa liikenneturvallisuustyössä. On myös varmistettava, että tieto kulkee hallintokunnissa johdosta aina ruohonjuuritasolle asti ja takaisin.

Imatran seudun kunnissa hyödynnetään niin sanottua liikenneturvallisuustoimijamallia, joka on ollut käytössä jo edellisen suunnitelmatyön valmistumisesta lähtien (v. 2010). Toimijan tehtävänä on tukea kuntia käytännön liikenneturvallisuustyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Toimija huolehtii työn jatkuvuudesta, aktivoinnista ja seurannasta.

Liikenneturvallisuustyön osapuolia, työkaluja ja toiminnan tavoitteita

Liikennekasvatus ja viestintä

Liikkumisen turvallisuutta ja vastuullisuutta pyritään lisäämään vaikuttamalla liikkujiin liikennekasvatuksen ja viestinnän keinoin. Liikkujiille tulee antaa riittävät tiedot ja taidot selviytyä liikenteessä turvallisesti eri ikävaiheissa, kulkutavasta riippumatta. Liikennekasvatus ei ole pelkästään uuden opettamista, vaan ajankohtaisista liikenneturvallisuusaiheista tulee myös muistuttaa säännöllisesti sekä pitää niitä esillä viestinnän keinoin.

Kunnalla on merkittävä rooli liikennekasvatus- ja viestintätyössä, sillä se tavoittaa kaikki asukkaat yhdessä tai useammassa elämän vaiheessa. Lisäksi monet sidosryhmät ovat tärkeitä liikenneturvallisuustyön osapuolia.

Imatran seudun kunnille on koottu liikennekasvatuksen ja viestinnän työkalupakki, josta niin hallintokunnat kuin sidosryhmätkin voivat löytää omaan toimintaansa soveltuvia toimenpiteitä liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi koulutukset, tilaisuudet, tempaukset, toimintatapojen ja sääntöjen luominen, tiedotteet sekä erilaiset kilpailut ja muut kannusteet.

Parhainta liikenneturvallisuustyö on silloin, kun sitä tehdään osana arjen perustyötä. Liikenneturvallisuuden edistäminen ei useinkaan ole erillistä toimintaa, vaan se on tapa toimia. Liikenneturvallisuusasioiden esille nostaminen vaikkapa arjen kohtaamisissa ei vaadi suuria resursseja, mutta voi tuottaa suuria vaikutuksia.

Liikennekasvatuksen ja viestinnän ohella tarvitaan myös liikenteen valvontaa. Poliisi valvoo muun muassa ajonopeuksia, kuljettajien ajokuntoa sekä turvavarusteiden käyttöä. Lisäksi raskaan liikenteen ajoneuvojen ja kuljetustoiminnan sääntöjen noudattamisen valvonta on osa liikennevalvontaa.

Parikkalan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä

- Jari Venhovaara, liikuntapalvelut
- Mikko Kupiainen, tekninen
- Vesa Berg, tekninen
- Mari Soikkeli, neuvolat (Eksote)
- Satu Repo, varhaiskasvatus
- Sarri Aalto, perusopetus ja lukio
- Pekka Pesonen, perusopetus ja koulukuljetukset
- Elisa Kuosa, vapaa-aikapalvelut / nuoriso
- Raimo Åkerlund, työsuojelu
- Päivi Tavi, vanhustyö (Eksote)
- Timo Uosukainen, Etelä-Karjalan pelastuslaitos
- Johanna Kosunen, Kaakkois-Suomen poliisilaitos
- Tarja Korhonen, Liikenneturva
- Sonja Lehtonen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viestinnän toimenpiteistä:

- Liikenneturvallisuusmateriaalit tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään kaikissa yksiköissä.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetään liikenneturvallisuuskoulutus, jotta he voivat ottaa liikenneturvallisuusaiheita esiin arjen toiminnassa lasten ja huoltajien kanssa.
- Liikenneturvallisuuden edistäminen on näkyvä osa koulun toimintaa ja se on kirjattu koulun suunnitelmiin. Oppilaat käyttävät turvavarusteita, saatoliikennepaikka on turvallinen ja koko henkilöstö toimii turvallisuushakuisen liikennekäyttäytymisen esimerkkinä.
- Nuorisovaltuusto käsittelee liikenneturvallisuusasioita ja tuo terveisensä liikenneturvallisuustyöryhmään.
- 8. luokkalaisille järjestetään turvallisuusinfo eri tahojen yhteistyönä.
- Kunta vinkkaa aktiivisesti paikallismedioille liikenneturvallisuusaiheista.
- Ikäihmisille järjestetään liikenneturvallisuustilaisuus, jossa aiheina mm. ikäautoilun apuvälineet.

Liikenneympäristön parantaminen

Liikenneympäristön toimenpideohjelma laadittiin yhteistyössä ELY-keskuksen ja kunnan teknisen toimen kanssa. Lähtökohtana oli toimenpiteiltään ja kustannuksiltaan realistinen toimenpideohjelma, jossa keskityttiin ongelmallisimpien ja onnettomuusherkkimpien kohteiden parantamiseen. Suunnitelmassa pääpaino oli pienissä ja kustannustehokkaissa toimenpiteissä, joilla voidaan nopeasti vaikuttaa havaittuihin ongelmiin. Huomiota kiinnitettiin myös kestävien liikkumismuotojen turvallisuuden parantamiseen ajoneuvoliikenteen olosuhteita unohtamatta.

Liikenneympäristön toimenpiteiden suunnittelu pohjautui laajaan nykytila-analyysiin, joka sisälsi asukas- ja koululaiskyselyt, aloitetarkastelun, asiantuntijoiden kommentit sekä kattavan onnettomuusanalyysin. Liikenneympäristön toimenpideohjelmaa vietiin eteenpäin maastokäynneillä sekä liikenneympäristön suunnittelupalaverissa. Rajallisten rahallisten resurssien ohella suunnitelman seudulliset painopistealueet ohjasivat toimenpiteiden määrittelyä sekä priorisointia.

Liikenneympäristön toimenpiteet on raportoitu erillisinä kuntakohtaisina toimenpidelisteina ja -karttina. Kullekin toimenpiteelle on määritetty kustannusarvio, kiireellisyysluokka ja

vastuutaho. Parikkalaan on esitetty yhteensä 22 parantamiskohdetta, ja niihin 32 yksittäistä toimenpidettä. Parikkalan toimenpiteiden yhteenlaskettu kustannusarvio on 360 200 euroa, josta kunnan osuus on 16 400 euroa (5%). Kustannusarviot ovat suuntaa antavia ja osa toimenpiteistä vaatii jatkosuunnittelua, minkä vuoksi ne eivät näy yhteenlasketussa kustannusarviossa. Myös toimenpidelisteissa esitetyt kiireellisyysluokat ovat suuntaa antavia ja voivat muuttua esimerkiksi yleisen taloustilanteen tai hankkeen vaatiman erillisrahoituksen vuoksi.

Maanteiden toimenpiteiden laskennallinen henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä koko Imatran seudulla on 0,3 onnettomuutta vuodessa. Parikkalan maanteiden toimenpiteiden osuus vähenemästä on 0,083 onnettomuutta vuodessa. Katuverkon toimenpiteitä on kaksi kolmas osaa toimenpiteistä, mutta liikennemäärät ovat alhaisemmat katuverkolla. Nämä asiat huomioiden, katuverkon toimenpiteiden voidaan arvioida vähentävän onnettomuuksia noin 50% maanteiden toimenpiteiden vähenemästä. On kuitenkin muistettava, että liikenneympäristöön kohdistetut toimenpiteet eivät yksistään riitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, vaan tämä vaatii pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista liikenneturvallisuustyötä.

Kustannukset kiireellisyysluokittain

 PARIKKALA	Kiireellisyysluokka 1 2019-2020		Kiireellisyysluokka 2 2021-2024		Kiireellisyysluokka 3 2025 -->		YHTEENSÄ	
	€	kpl	€	kpl	€	kpl	€	kpl
ELY	3 800	7	40 000	2	300 000	3	343 800	12
Kunta	17 400	19	0	1	0	0	17 400	20
YHTEENSÄ	21 200	26	40 000	3	300 000	3	361 200	32

Keskeisiä toimenpide-ehdotuksia

- Kuutostien (vt 6) / Parikkalantien (mt 4051) liittymän turvallisuuden parantaminen
- Opintien / Kangaskyläntien liittymäalueen turvallisuuden parantaminen
- Tiviäntien (mt 4017) nopeuksien hillitseminen sekä tien ylitysten turvaaminen
- Savonlinnantien (vt 14) / Mäntylahdentien liittymän turvallisuuden parantaminen
- Vierevintien (mt 4015) nopeusrajoituksen alentaminen
- Apteekin ja Terveyskeskuksen ympäristön liikennejärjestelyiden selkeyttäminen
- Liikennejärjestelyiden parantaminen Kirjolan koulun uudistamisen yhteydessä

Jatkotoimenpiteet ja seuranta

Parikkalan liikenneturvallisuustyöryhmällä kokouskäytännöt ja toimintatavat ovat jo olemassa, joten suunnitelman käytäntöön vieminen on askeleen lähempänä. Ensivaiheessa suunnitelman valmistuttua korostuu siitä tiedottaminen sekä eri tahojen sitouttaminen suunnitelman toteuttamiseen – yhteiseen liikenneturvallisuustyöhön.

Liikenneturvallisuutta edistetään sekä liikenneympäristöön kohdistuvilla että liikkuihin vaikuttavilla liikennekasvatuksen ja viestinnän toimilla. Tässä korostuu eri hallinnonalojen ja näiden koko henkilöstön rooli. Liikenneturvallisuutta edistetään sekä organisaation johdossa että päivittäistyötä tekevien arjessa – näiden kaikkien ollessa yhtä tärkeitä.

Suunnitelman toteutumisen kannalta seuranta on erittäin tärkeää. Seurannalla varmistetaan, että tehty työ on oikeasuuntaista ja toimenpiteet vaikuttavat odotetulla tavalla. Seurannasta vastaa kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä yhteistyötahoineen (liikenneturvallisuustoimijan avustamana).

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet vaativat resursseja – rahaa ja henkilötyötä. Suunnitelma tulee käsitellä ja tarpeen mukaan hyväksyttävä niillä tahoilla, joiden käsissä toiminnan resurssit ovat. Suunnitelman esittely kunnan päätöksentekokoelimiin lisää päättäjien ymmärrystä liikenneturvallisuustyöstä ja -tilanteesta. Tällä voidaan lisätä päättäjien sitoutumista kotikunnan liikenneturvallisuuden edistämiseen.

Käytännön työn kannalta on tärkeää, että hallintokuntien johto tukee sekä kannustaa työntekijöitä liikenneturvallisuustyössä ja siten suunnitelman edistämiseksi. Tätä on pyritty edistämään kunnan johtoryhmälle pidetyllä liikenneturvallisuus-esittelyllä. Liikenneturvallisuus tulisi myös sisällyttää niihin suunnitelmiin ja asiakirjoihin, jotka ohjaavat käytännön työn sisältöä sekä toiminnan resursseja.

Jatkotoimenpiteet suunnitelman valmistuttua:

- Liikenneturvallisuussuunnitelman esittely sekä käsittely ja hyväksyttäminen kunnanvaltuustossa.
- Suunnitelmasta tiedottaminen
 - kaikilla hallinnonaloilla,
 - yrityksille sekä
 - asukkaille paikallismedioissa.
- Henkilöstön sitouttaminen suunnitelman toteuttamiseen kaikilla hallinnonaloilla.
- Suunnitelma-aineistojen koonti kunnan internet-sivuille.
- Liikenneturvallisuustavoitteiden linkittäminen kunnan muihin suunnitelmiin.
- Seurannan käynnistäminen ja liikenneympäristön seurantalaverin järjestäminen.

Lisätietoja:

Mikko Kupiainen, Parikkalan kunta
Sonja Lehtonen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Aleksi Krankka, Linea Konsultit Oy
Terhi Svnns, Ramboll Finland Oy

Aineistot ladattavissa:

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/kaakkois-suomi-kuntakohtainen-liikenneturvallisuus>

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Salpausselänkatu 22
PL 1041, 45101 KOUVOLA
puh. 0295 029 000
www.ely-keskus.fi/web/ely/ely-kaakkois-suomi

www.ely-keskus.fi